

Juridiskā komiteja

2016/0126(NLE)

9.11.2016

ATZINUMS

Sniegusi Juridiskā komiteja

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par projektu Padomes Lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem

(08523/2016) – C8-0329/2016 – 2016/0126(NLE))

Atzinuma sagatavotāja: Angel Dzhambazki

PA_Leg_Consent

ĪSS PAMATOJUMS

Komisija 2016. gada 2. maijā Padomei iesniedza priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu nolīgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem [2016/0126 (NLE) - COM(2016)237 final), kas ir apzīmēts kā „jumta nolīgums”.

Minēto priekšlikumu iesniedza Padomei pēc tam, kad ASV Kongress 2015. gadā pieņēma Tiesiskās aizsardzības līdzekļu likumu. Saskaņā ar šo likumu ASV Tieslietu ministrijai ir tiesības izraudzīties ārvalstis vai reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas, kuru valstspiederīgie pēc tam varēs celt civilprasību pret atsevišķām ASV valdības aģentūrām par tiesībām iepazīties ar šo aģentūru rīcībā esošiem datiem vai tajos izdarīt izmaiņas vai vērsties pret nelikumīgu tādu reģistra datu izpaušanu, kurus ASV ir saņēmusi no citas valsts, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus un sauktu pie kriminālatbildības par tiem.

2016. gada 18. jūlijā Padome nolēma pieprasīt Eiropas Parlamentam sniegt piekrišanu Padomes lēmuma projektam par iepriekš minētā nolīguma noslēgšanu.

Atzinuma sagatavotājs liek priekšā Juridiskajai komitejai aicināt Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju ieteikt Parlamentam piekrist šā nolīguma noslēgšanai turpmāko izklāstīto iemeslu dēļ.

(a) Nolīgumu ir paredzēts noslēgt, balstoties uz pareizu juridisko pamatu

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 16. panta kopsakarībā ar 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu ir pareizais šā priekšlikuma juridiskais pamats.

LESD 16. panta 1. punktā ir teikts, ka ikvienam ir tiesības uz savus personas datu aizsardzību, un šā paša panta 2. punktā ir teikts, ka Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ir tiesības paredzēt noteikumus par tādu personas datu aizsardzību, kas tiek apstrādāti. Šā līguma 218. panta 6. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka Padome iegūst Parlamenta piekrišanu noslēgt starptautisku nolīgumu, cita starpā gadījumos, kad nolīgums attiecas uz jomām, kurās piemēro parasto likumdošanas procedūru.

Šā nolīguma mērķis ir augsta līmeņa aizsardzības nodrošināšana attiecībā uz personas informāciju un Amerikas Savienoto Valstu un Eiropas Savienības un tās dalībvalstu sadarbības stiprināšana saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, tostarp terorisma, novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem, tostarp par terorismu (1. pants).

Paredzētā nolīguma galvenais mērķis ir tāda vispusīga aizsardzības un drošības garantiju regulējuma kopuma pieņemšana, ko piemēros tādai personas datu pārsūtīšanai kriminālās tiesībaizsardzības nolūkā, kas notiek starp ASV, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses. Šajā sakarībā jāteic, ka nolīgums satur normas par diskriminācijas aizliegumu (4. pants); datu izmantošanas ierobežojumiem (6. pants); piekrišanu pirms nosūtīšanas tālāk (7. pants); procedūrām, ar kurām nodrošina personas datu kvalitāti un informācijas integritāti (8. pants) informāciju datu drošības pārkāpuma gadījumā

(9. pants); informēšanu par informācijas drošības pārkāpumu (10. pants); dokumentācijas uzturēšanu (11. pants); glabāšanas termiņu (12. pants); personas datu īpašām kategorijām (13. pants); pasākumiem, ar kuriem sekmē pārskatatbildību par personas datu apstrādi (14. pants); piekļuves datiem un to labošanas tiesībām (16. un 17. pants); iespējām vērsties administratīvās un tiesu iestādēs gadījumos, kad tiek liegtas piekļuves personas datiem un to labošanas tiesības vai kad ir notikusi personas datu nelikumīgas izpaušana (18. un 19. pants) un efektīvas uzraudzības un uzraudzības iestāžu efektīvas sadarbības mehānismiem (21. un 22. pants).

Šajā sakarībā jānorāda, ka ierosinātā nolīguma 1. pantā ir precizēts, ka nolīgums nekalpo par juridisko pamatu, lai pārsūtītu personas datus, un ka vienmēr ir nepieciešams atsevišķs juridiskais pamats.

(b) Paredzētajā nolīgumā ir garantēta pamattiesību uz personas datu aizsardzību augsta līmeņa aizsardzība un ar to tiek sekmēta juridiskā noteiktība

Daudzās iepriekš iztirzātās aizsardzības un drošības garantijas, ja tās ir pienācīgi īstenotas, ir piemērotas tam, lai nodrošinātu LESD 16. pantā un Pamattiesību hartas 8. pantā nostiprināto tiesību uz personas datu aizsardzību augsta līmeņa aizsardzību, un ievērotu Eiropas Savienības Tiesas datu aizsardzības jomā izstrādāto judikatūru. Šajā sakarībā ir jāatzīmē, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru lietā *Shrems* (C-362/14, EU:C:2015:650) paredzētajā nolīgumā pusēm ir pieprasīts, piemērojot to juridisko regulējumu, noteikt iespēju to iedzīvotājiem tiesā apstrīdēt lēmumu, ar kuru tiek liegtas tiesības iepazīties ar reģistra datiem vai tos labot vai vērsties pret apzinātu nelikumīgu informācijas nopludināšanu (19. pants). Jebkurā gadījumā iestādēm, kas piedalīsies šā nolīguma īstenošanā un turpmāko tādu līgumu apspriešanā, uz kuru pamata notiks personas datu pārsūtīšana, būtu pienācīgi jāņem vērā vadlīnijas, ko satur iepriekš minētais spriedums, kuru Tiesa pieņēma lietā *Shrems*, lietā *Digital Rights Ireland un Others* (C-293/12 un C-594/12, EU:2014:238) un, protams, arī turpmākajā Tiesas judikatūrā, tostarp gaidāmajā atzinumā par nolīgumu, kuru ir paredzēts noslēgt starp Kanādu un Eiropas Savienību par pasažieru datu reģistra datu pārsūtīšanu un apstrādi, un tās tajā arī attiecīgos gadījumos ir jāmeklē.

Paredzētais nolīgums satur personas datu aizsardzības regulējumu, kas sekmē juridisko noteiktību. Ar šo nolīgumu, ja nepieciešams, tiks papildinātas aizsardzības garantijas, kādas ir noteiktas noslēgtajos vai tiks noteiktas turpmākajos pārsūtīšanas nolīgumos vai dalībvalstu normās, ar kurām šādu pārsūtīšanu paredz (5. pants). Tas ir uzskatāms par būtisku uzlabojumu salīdzinājumā ar pašreizējo stāvokli, kad personas informācija tiek pārsūtīta ASV, pamatojoties uz juridiskiem instrumentiem, kas parasti neietver vai nu nekādus noteikumus par datu aizsardzību, vai tikai vājas datu aizsardzības normas. Jāpiezīmē, ka nolīgums satur zemāko līmeni, ko var izmantot turpmākajos nolīgumos, ar kuriem paredz personas datu tādu pārsūtīšanu attiecībā uz kriminālās tiesībaizsardzības darbībām, kas notiek starp ASV un Eiropas un/vai tās dalībvalstīm, un zemāka par kuru aizsardzība būt nevarētu. Turklāt, ar šo nolīgumu tiek arī radīts nozīmīgs precedents iespējamiem līdzīgiem nolīgumiem ar citiem starptautiskiem partneriem.

Jānorāda arī tas, ka nolīgumā tā pusēm ir paredzēts pienākums veikt visus pasākumus, kas nepieciešami, lai šo nolīgumu īstenotu, tostarp, jo īpaši, to attiecīgās saistības par piekļuvi, labošanu un administratīvajiem un tiesu tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kādi ir pieejami fiziskām personām, pirms var uzskatīt, ka to attiecīgie datu aizsardzību reglamentējošie tiesību akti nodrošina vienādu aizsardzību (5. pants). Šajā nolīgumā ir tā pusēm noteikts

pienākums periodiski veikt kopīgu tādu politikas virzienu un procedūru pārskatīšanu, kas pieņemtas tā piemērošanas nolūkā, un arī to efektivitātes pārskatīšanu, pirmā no kurām ir jāveic ne vēlāk kā trīs gadus pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas. Nolīgumā nepārprotami ir paredzēta kopīgās pārskatīšanas rezultātā izdarīto secinājumu publiskošana (23. pants). Atzinuma sagatavotājs uzskata, ka Parlaments būtu jāinformē laicīgi par visām darbībām, ko veic saskaņā ar šo normu, un par kopīgās pārskatīšanas rezultātā izdarītajiem secinājumiem, lai tas labāk spētu izvēlēties rīcības variantu, kas tam ir pieejams un kuru tas uzskata par atbilstošu saprātīgā laika termiņā.

(c) Paredzētais nolīgums uzlabos sadarbību ar ASV tiesībsardzības jomā

Šim nolīgumam būs nozīmīga ietekme uz Eiropas Savienības un tās dalībvalstu un ASV policijas un tiesībsardzības iestāžu sadarbību. Izveidojot datu aizsardzības noteiktumu un garantiju vienotu un visaptverošu kopumu, pateicoties šim nolīgumam, ES un tās dalībvalstis, no vienas puses, un ASV kriminālās tiesībsardzības iestādes, no otras puses, varēs savstarpēji sadarboties efektīvāk. Minētais nolīgums papildus tam atvieglos turpmāko datu pārsūtīšanas nolīgumu noslēgšanu arī ASV kriminālās tiesībsardzības jomā, jo datu aizsardzības pasākumi jau būs saskaņoti un tādējādi tie vairs nebūs katru reizi jāapspriež no jauna. Visbeidzot, vienotu standartu pieņemšana šajā sadarbības jomā var ievērojami palīdzēt atjaunot uzticēšanos transatlantiskajām datu plūsmām.

Juridiskā komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju ieteikt Parlamentam sniegt piekrišanu projektam Padomes Lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem.

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS PROCEDŪRA

Nosaukums	Nolīgums starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem
Atsauces	08523/2016 – C8-0329/2016 – COM(2016)0237 – 2016/0126(NLE)
Atbildīgā komiteja	LIBE
Atzinumu sniedza Datums, kad paziņoja plenārsēdē	JURI 12.9.2016
Atzinumu sagatavoja Iecelšanas datums	Angel Dzhambazki 11.7.2016
Pieņemšanas datums	8.11.2016.
Galīgais balsojums	+: 18 –: 1 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Enrico Gasbarra, Mary Honeyball, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniel Buda, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Stefano Maullu, Virginie Rozière